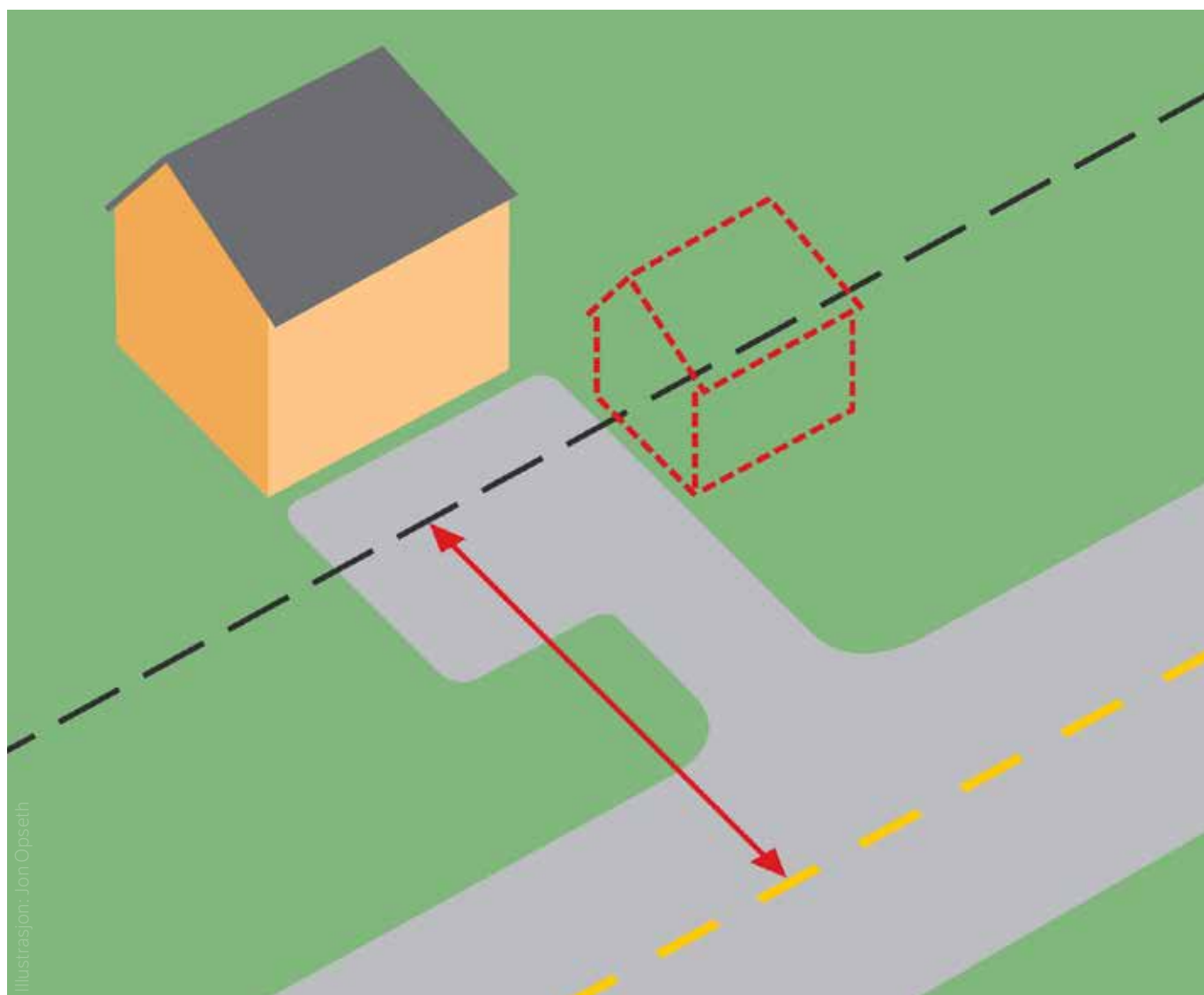

Statens vegvesen

Veiledning for saksbehandlere

for søknad om dispensasjon fra byggegrensen mot offentlig veg

Illustrasjon: Jon Opsæth

Innhold

Om veiledningen	3
Søknad om dispensasjon fra byggegrense	3
Om saksunderlaget	3
Feilkilder	4
Forklaring til de ulike elementene i saksunderlaget	5
Opplysninger fra søker	5
Veg for tiltak	5
Gang og sykkelveg	5
Eiendom og bygninger	7
Planregisterstatus	7
Kommuneplan – Areal	8
Reguleringsplan	8
Stedlige forhold	8
Søker	11
Tiltakshaver	11
Begrunnelse fra søker	11
Situasjonsplan	11
Snittegning	11
Behandlingsrutiner for søknader om dispensasjon fra byggegrense hos Statens vegvesen og kommunene	11

Om veiledningen

Dette er en veiledning for saksbehandlere i Statens vegvesen og kommunene i forbindelse med den digitale tjenesten «Søknad om dispensasjon fra byggegrensen mot offentlig veg».

Tjenesten er utviklet av SVV i samarbeid med KS. Opplysninger fra den som søker om dispensasjon fra byggegrensen sammenstilles med relevante data fra kilder som Kartverket, NVDB mm i et «Saksunderlag» til bruk hos Vegvesen og kommuner i deres saksbehandling. Se nærmere omtale av søknadskjemaet og saksgrunnlaget nedenfor.

- Denne veiledningen ligger åpent tilgjengelig på nett for å kunne sikre tilgang på tvers av etater.

Veiledningen beskriver innholdet i saksunderlaget, hvor dataene er hentet ifra, og hva man skal gjøre for å sikre god datakvalitet.

Søknad om dispensasjon fra byggegrense

Søknad om dispensasjon fra byggegrense mot offentlig veg er en digital tjeneste for slike søknader. Tjenesten er utarbeidet av Statens vegvesen i samarbeid med KS og ligger tilgjengelig på vegvesen.no, og omfatter aktuell informasjon, retningslinjer samt et eget søknadsskjema:

Lenke til søke om dispensasjon fra byggegrense

www.vegvesen.no/dinside/veg/sok-om-dispensasjon-fra-byggegrense

Tjenesten er tilgjengelig for alle landets kommuner, men kommunene har mulighet for å reservere seg fra tjenesten.

Det er utarbeidet generell veiledning til søknadsskjemaet og hva man skal tenke på før man søker om dispensasjon fra byggegrense. Denne informasjonen finner du her

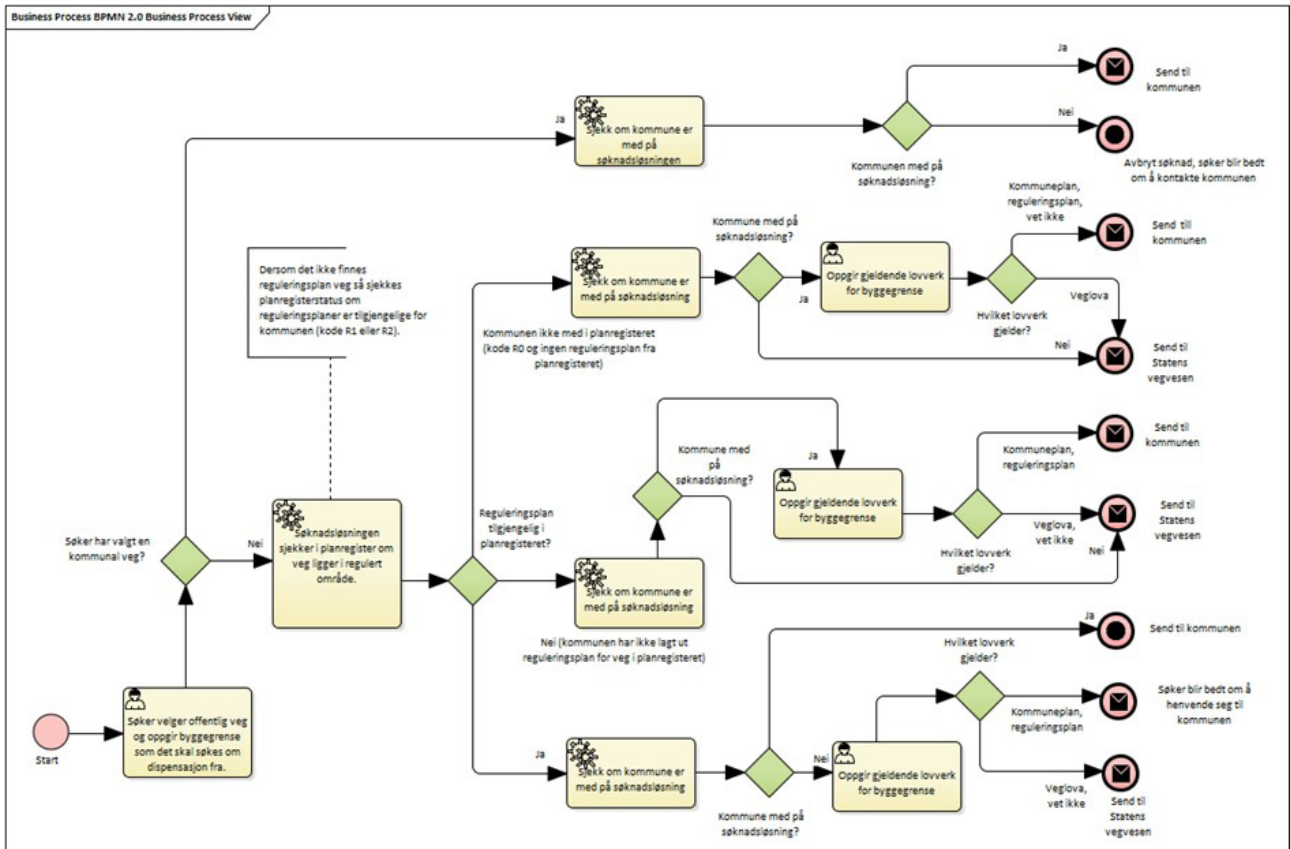
Lenke til veiledning søke om dispensasjon fra byggegrense

www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/langs-veien/soknad-om-dispensasjon-fra-byggegreenser

Om saksunderlaget

Saksunderlaget er generert med bakgrunn i opplysninger lagt inn av søker i søknadsskjema, samt aktuelle opplysninger fra offentlige kilder. Formålet er forenkling og mer lik saksbehandling og samhandling på tvers av kommuner og Statens vegvesen.

I tjenesten er det lagt opp at søknader blir fordelt mellom kommunen og Statens vegvesen ut ifra hvem som har vedtaksmyndighet i henhold til Vegloven § 29 og Plan- og bygningsloven § 19.1. Feilkilder kan føre til at søknader blir sendt til feil vedtaksmyndighet. Saksbehandler må da enten videresende søknaden til rette vegmyndighet eller returnere til søker med eller uten forhåndsuttalelse.

Flytskjema; Fordelingslogikk for Søknad om dispensasjon fra byggegrense mot offentlig veg

Feilkilder

Som saksbehandler er det viktig å være oppmerksom på at tilgangen til digitale data kan variere fra kommune til kommune, og at dataene som er oppgitt i de nasjonale digitale registrene kan være forsinket oppdaterte i forhold til siste versjon av endringer hos kommunen. Se særlig avsnittet om Planregisterstatus.

Det kan også være feil i data om vegnettet i Nasjonal vegdatabank, slik at opplysningene som blir oppgitt i Vegkart ikke stemmer med virkeligheten. Feil i kart og datagrunnlag kan meldes til [Fiksvegdata - fiksvegdata.no](https://www.fiksvegdata.no)

På grunn av tekniske begrensninger så kan planstatus i saksunderlaget også bli feil ved følgende:

- Delvis regulerte eiendommer
- Delvis regulert veg
- Offentlig veg er regulert men eiendommen er uregulert
- Offentlig veg er uregulert men eiendommen er regulert
- Markering av veg i kartløsning i skjema – Søker har vært unøyaktig ved plassering av markør i skjema

I tillegg kan søker har svart feil eller vet ikke på spørsmål om hvor gjeldende byggegrense er fastsatt.

Forklaring til de ulike elementene i saksunderlaget

Opplysninger fra søker

Dette avsnittet i saksunderlaget viser opplysninger søker har besvart i søknadsskjema.

Valgt språkform i søknadsskjema Feltet viser hvilket språk søker har valgt på vegvesen.no.

Midlertidig dispensasjon fra byggegrense er

Ja – Søker har opplyst at søknaden gjelder en midlertidig dispensasjon fra byggegrensen

Nei – Søker har opplyst at søknaden gjelder en permanent dispensasjon fra byggegrensen

Søknadstype

Søker velger en av tre søknadstyper i skjema:

- Ny bygning
- Tilbygg eller påbygg
- Annet. Søker kan ha valgt å skrive hva tiltaket er.

Byggegrensen er fastsatt i:

- Kommune(del)plan – søker har valgt at byggegrensen er funnet i kommuneplan
- Reguleringsplan - søker har valgt at byggegrensen er funnet i reguleringsplan
- Vegloven – søker har valgt at byggegrensen er funnet i vegloven
- Vet ikke – søker har ikke funnet eller vet ikke hvor gjeldende byggegrense er fastsatt

Gjeldende byggegrense i meter: Søker har oppgitt hva gjeldende byggegrense er. Søker kan ha angitt gjeldende byggegrense selv om søker har svart vet ikke på spørsmålet om hvor byggegrensen er fastsatt.

Minste avstand fra tiltaket til midten av offentlig veg: Søker har oppgitt minste avstand fra tiltaket til midten av offentlig kjøreveg

Tiltak i nærheten av gang- og sykkelveg:

Ja – Søker har opplyst at eiendommen ligger ved en gang- og sykkelveg. Søker har oppgitt minste avstand til midten av gang- og sykkelvegen

Nei – Søker har opplyst at eiendommen ikke ligger ved en gang- og sykkelveg

Veg for tiltak

Den offentlige veien der søker ønsker dispensasjon fra byggegrensen. Søker kan kun velge kommunal, fylkes- eller riksveg. Søker kan ikke velge gang- og sykkelveg.

Gang og sykkelveg

Søker kan ikke velge gang- og sykkelveg fordi dette vil gi for mange feilsendinger (søknaden sendes feil vedtaksmyndighet). Hovedårsaken til dette er at det ofte er ulike vegeier på kjøreveg og gang- og sykkelveg, f.eks. fylkesveg med en parallell kommunal gang- og sykkelveg.

Den byggegrensen som går lengst inn på eiendommen er den byggegrensen det må søkes om dispensasjon fra.

- For eiendommer der gang/sykkelvegen ligger parallelt inntil riks- eller fylkesveg vil det som oftest være byggegrensen mot vegen som gjelder og som det må søkes om dispensasjon fra.
- For kommunale veger og for frittliggende gang/sykkelveger vil det som oftest være byggegrensen mot gang/sykkelvegen det må søkes om dispensasjon fra.
- Er byggegrensen regulert vil det vanligvis være regulert en felles byggegrense mot offentlig veg og parallell gang/sykkelveg.

Vi legger til grunn at det er flere dispensasjonssøknader langs veger der gang/sykkelveg ligger parallelt med kjørevei enn der gang/sykkelvegen ligger utenom offentlig veg (frittliggende). Det vil da bli færre feilsendinger ved å ikke tillate at søker kan velge gang/sykkelveg. Ved søknad om dispensasjon fra byggegrense mot frittliggende gang/sykkelveg må søker derfor velge nærmeste offentlig veg og senere i tjenesten opplyse om tiltakets avstand til gang/sykkelveg.

Søke om dispensasjon fra flere veger

Søker kan sende én søknad selv om tiltaket betinger dispensasjon fra flere offentlige veger. For eksempel der eiendommen ligger inntil et kryss mellom riks-/fylkesveg og kommunal vei, eller mellom to parallelle veger med ulik vegmyndighet. Søker får da beskjed om velge den offentlige vegen som ligger nærmest det som skal bygges.

I kryssområder har vegloven fastsatt inntrukket byggegrense 60 m i kryss med riks- og fylkesveg og 40 m i kryss med andre veger (eks fylkesveg x kommunal veg). Det antas derfor å være få søknader i uregulerte områder der tiltaket som søkes oppført nær kryss er så stort/langt at byggegrensen mot begge veger blir berørt.

Er byggegrensen mot den valgte offentlig vegen regulert, vil kommunen motta søknaden (NB! Se avsnitt om feilkilder). Kommunen vil sende søknaden på høring til Statens vegvesen når det er nødvendig med dispensasjon fra regulert byggegrense mot riks-/fylkesveg.

Er byggegrensen mot begge de offentlige vegene uregulert, vil søknaden bli sendt til vegmyndigheten for den offentlige vegen som søker har valgt.

Mottar kommunen søknaden, kan de videresende den til Statens vegvesen og be om vedtak for den del av søknaden som gjelder riks- eller fylkesveg.

Mottar Statens vegvesen søknaden må kopi av dispensasjonsvedtaket som gjelder riks-/eller fylkesveg sendes til kommunen. I tillegg må søker gjøres oppmerksom på i vedtaket at dispensasjonen kun gjelder forholdet til riks-/fylkesveg og at det kan være nødvendig med andre tillatelser fra kommunen før igangsetting. Tiltak som betinger dispensasjon fra byggegrensen er søknadspliktig og skal byggesaksbehandles av kommunen også når det er uregulert.

Veg: Navn på veg og vegnummer til vegen som er valgt i skjema

Ca vegreferanse: Vegreferansen for punktet der søker satte markør i kart i skjema

Eiendom og bygninger

Søker velger eiendom enten ved å søke på vegadresse eller matrikkeladresse. Matrikkelenheten som identifiseres av adresse- eller matrikkeløk, kan være en hel eiendom, del av eiendom og/eller en teig.

Informasjon om matrikkelenheten som vises i saksunderlaget hentes ved oppslag i [Matrikkelen](#).

Ved oppslag i matrikkelen er det ikke alltid angitt bygninger på matrikkelenhet, men på eiendommens vegadresse(r). Da hentes informasjon om bygninger fra eiendommens vegadresse(r), og ikke fra matrikkelenheten. I saksunderlaget vises alltid informasjon enten fra matrikkelenhet eller fra vegadresse(r). For komplett informasjon om eiendommens bygninger så kan dette søkes opp på [seeiendom.no](#).

Areal (m2): Arealet til eiendommen slik dette er angitt for matrikkelenheten.

Etablert: Dato for når eiendommen ble opprettet/etablert.

Bruksenheter: I saksunderlaget vises antall bruksenheter på matrikkelenheten. Antall bruksenheter beregnes basert på bygningene som er på matrikkelenheten. [Link til føringsinstruks for Matrikkelen pkt. 6.1.10 Bruksenhet](#)

Tabell med bygningstyper

Tabellen viser bygninger som er angitt på matrikkelenheten, hvilke typer bygninger og deres status.

Hvis det blir mange bygninger på eiendommen så vises kun et utvalg av bygningene, men med en kommentar om at det finnes flere bygninger på eiendommen. [seeiendom.no](#) har fullstendig oversikt.

Planregisterstatus

Dette avsnittet viser i hvor stor grad den gjeldende kommunen har tilgjengeliggjort sine kommune- og reguleringsplaner digitalt i det landsdekkende nasjonale datasettet for Norge digitalt (www.geonorge.no/Geodataarbeid/Norge-digitalt/). Planinformasjonen hentes fra [Geonorge.no](#), en tjeneste som utvikles og driftes av [Kartverket](#).

Informasjonen i avsnittet sier noe om kvaliteten og tilgjengeligheten på dataene som presenteres i de senere avsnittene for kommuneplan og reguleringsplan. Avsnittene må derfor sees i sammenheng.

Feltverdier som angis i dette avsnittet:

Kommuneplan:

1. «Omfattes av kommuneplan (fullstendige plandata med hoveddokumenter)»
2. «Omfattes av kommuneplan (Fullstendig planregister)»
3. «Omfattes av kommuneplan (planområder)»
4. «Digital kommuneplan finnes ikke for kommunen»

Reguleringsplan:

1. «Omfattes av reguleringsplan (fullstendige plandata med hoveddokumenter)»
2. «Omfattes av reguleringsplan (Fullstendig planregister)»
3. «Omfattes av reguleringsplan (planområder)»
4. «Digital reguleringsplan finnes ikke for kommunen»

Hvis status 4 «Digital kommuneplan/reguleringsplan finnes ikke for kommunen» angis, så betyr dette at kommunen ikke har tilgjengeliggjort sine planer i det digitale nasjonale datasettet, og kommunen må kontaktes for å få tilgang til planer. Kommunen kan ha tilgjengeliggjort sine planer digitalt andre steder, utenom det nasjonale datasettet.

Oppdatering av de digitale planene og på nasjonalt nivå hos Geonorge skjer med ulik hyppighet. Det kan derfor alltid være slik at en kommune kan ha mer oppdaterte planer på sin hjemmeside enn det som er tilgjengeliggjort digitalt da saksunderlaget ble generert.

For mer informasjon om Planregisterstatus, se her: <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kartverket/planregisterstatus-wms/560eab89-41a7-49a1-97f3-690d9745f1a7>

Kommuneplan – Areal

Avsnittet viser informasjon om kommuneplanen eller kommunedelplanen for eiendommen det søkes om dispensasjon fra byggegrensen mot offentlig veg. Merk at det kan foreligge kommuneplan eller kommunedelplan selv om tjenesten ikke finner dette i det nasjonale planregisteret til Statens Kartverk.

Feltene som vises hentes fra Geonorge og hver enkelt kommune er ansvarlig for å holde dataene oppdatert. Dersom du oppdager noe feil med dataene så kan du be kommunen om å melde dette inn til Geonorge/Kartverket.

NB! Vi har sett at lenkene som oppgis til plan i noen tilfeller feiler. Dette kan skyldes at lenkene peker på interne løsninger som ikke er tilgjengelige for eksterne. Vi oppfordrer til at kommunene oppdaterer disse lenkene slik at de peker på planløsninger som er tilgjengelige for publikum.

Reguleringsplan

Venstre kolonne viser informasjon fra reguleringsplanen til eiendommen det søkes om dispensasjon fra byggegrense til. Høyre kolonne viser reguleringsplan for den offentlige vegen søker har angitt at det søkes om dispensasjon fra byggegrense fra.

Merk at det kan foreligge reguleringsplaner selv om tjenesten ikke finner dette i det nasjonale planregisteret til Statens Kartverk.

Feltene som vises hentes fra Geonorge og hver enkelt kommune er ansvarlig for å holde dataene oppdatert. Dersom du oppdager noe feil med dataene så kan du be kommunen om å melde dette inn til Geonorge.

NB! Vi har sett at lenkene som oppgis til plan i noen tilfeller feiler. Dette kan skyldes at de peker på interne løsninger som ikke er tilgjengelige for eksterne. Vi oppfordrer til at kommunene oppdaterer disse lenkene slik at de peker på planløsninger som er tilgjengelige for publikum.

Stedlige forhold

Formålet med avsnittet er å gi saksbehandler et raskt overblikk over området der det søkes om dispensasjon fra byggegrense. Senterpunkt i alle kartbildene er punktet søker har markert at det søkes om dispensasjon fra byggegrense fra offentlig veg. Se vegreferanse i avsnitt «Veg for tiltak». Under hvert kartbilde er det lenker som lenker videre til kilder for mer detaljer.

Reguleringsplaner

Kartbildet viser reguleringsplanene i området der det søkes om dispensasjon fra byggegrense fra offentlig veg. Hvis reguleringsplanene ikke er tilgjengeliggjort digitalt (se Planregisterstatus), vil de heller ikke vises i kartutsnittet.

Under kartbildet er det lenket videre til Seplan.no, som gir videre muligheter for å se på planene i mer detalj.

NB! Eiendommens adresse må benyttes for å søke opp plan på Seplan.no. Hvis reguleringsplan ikke vises, så kan du velge denne ved å markere «Reguleringsplan» øverst i høyre hjørne.

Trafikkulykker

Data om trafikkulykker hentes fra Nasjonal Vegdatabank (NVDB - [NVDB – Nasjonal vegdatabank](#)) Hvide prikker i kartbildet viser alle trafikkulykker med personskaade som har vært i området innen en gitt tidsperiode.

Kartlenken under kartbildet lenker videre inn til [vegkart.no](#) der det er mulig å se nærmere på detaljer for ulykkene. Området som vises i nettleseren er sentrert på vegreferansen i søknaden. Fartsgrense og Trafikkmengde vises, men disse kan lukkes ved å trykke «Øyet» til venstre for feltnavnet slik at de markeres med grå farge.

Fig. 1 Valgmuligheter for ulykker, fartsgrense og trafikkmengde i NVDB

Grunndataene hentes fra [NVDB – Nasjonal vegdatabank](#).

Flyfoto (Geonorge - Ortofoto)

Kartbildet viser ortofoto (flyfoto eller satellittfoto) fra [Norge i bilder, levert av Geonorge](#). Lenke til Ortofoto åpner vegkart.no med Ortofoto fra samme leverandør.

Støyvarselkart (T-1442)

Kartbildet viser området der områder med støyvarselsoner er markert. Lenken under kartbildet lenker videre til Geonorge sin løsning for visning av støysoner. Lenken åpnes sentrert på samme sted som kartbildet.

NB! Marker «Støyvarselkart» i menyen til venstre for å se nærmere på støyvarselsoner.

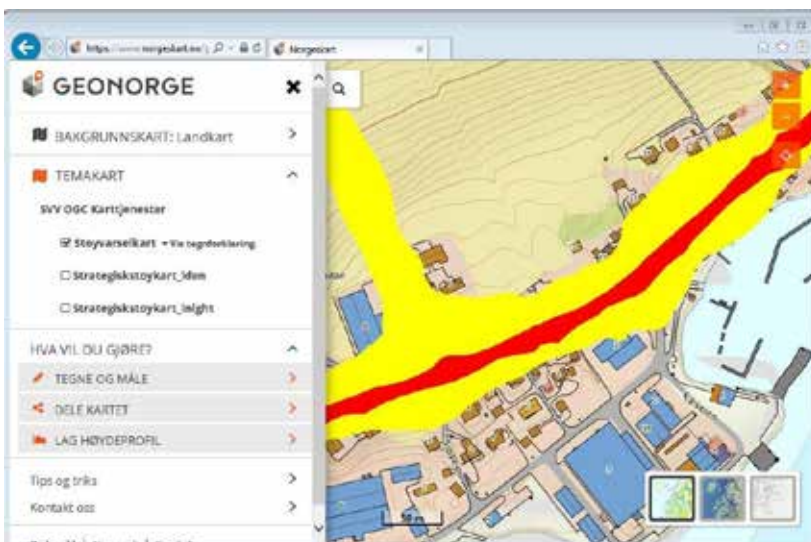

Fig. 2 Støyvarselkart valgt

Google maps

Lenken til Google Maps åpner en nettside sentrert på vegreferansen som er valgt i søknaden. Google maps har satellittbilder og annen type informasjon som kan være nyttig for saksbehandler.

Trafikkdata

Trafikkdata hentes fra Nasjonal Vegdatabank (NVDB - [NVDB – Nasjonal vegdatabank.](#)) og informasjonen som vises gjelder for den strekningen søker har markert at det søkes om dispensasjon fra byggegrense fra offentlig veg.

Kartelenkene til fartsgrense åpner vegkart.no, med informasjon om fartsgrensen for vegstrekningen og tilstøtende vegnett. Vegstrekningen er ikke markert når siden åpnes, men kan velges ved å trykke i kartet. Hvis du ikke ønsker å se Trafikkmengde og Trafikkulykke samtidig så kan disse skjules ved å trykke på «øyet» ved siden av feltnavnet, slik at øyet markeres med grå farge.

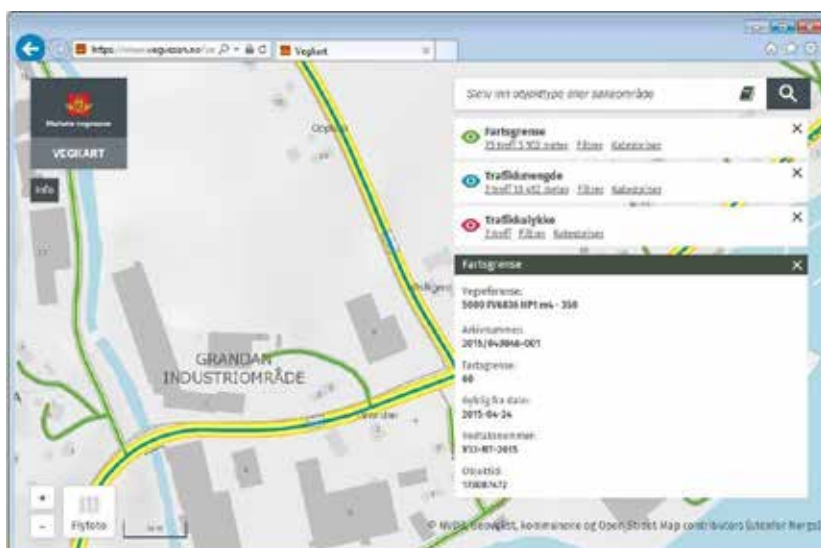

Fig. 3 Fartsgrense, trafikkmengde og trafikkulykke valgt

Kartelenkene til årsmønttrafikk åpner vegkart.no, med informasjon om beregnet trafikkmengde for vegstrekningen. Vegstrekningen er ikke markert når siden åpnes, men kan velges ved å trykke i kartet. Hvis du ikke ønsker å se fartsgrense og trafikkulykker samtidig så kan disse skjules ved å trykke på «øyet» ved siden av feltnavnet, slik at øyet markeres med grå farge.

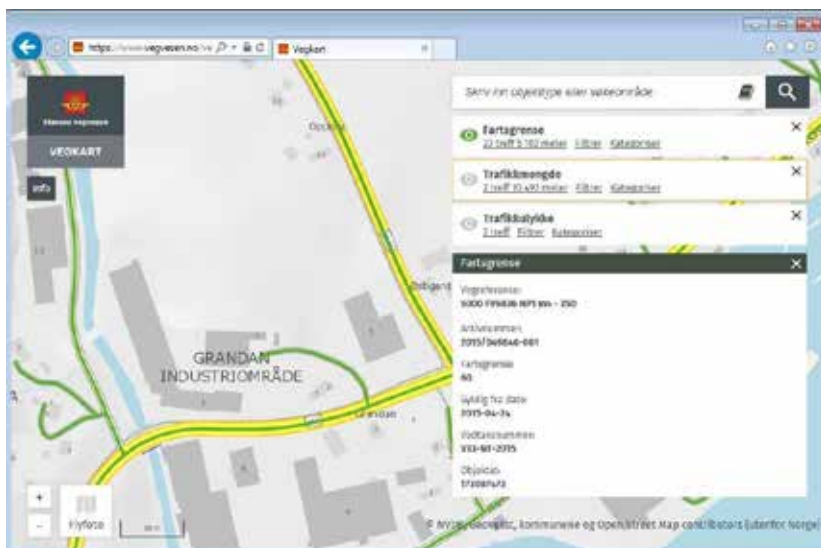

Fig. 4 Kun fartsgrense valgt

Søker

Avsnittet inneholder kontaktinformasjon til den som fyller ut søknaden. Hvis søker er en bedrift, så kan søker angi en kontaktperson for bedriften. Det er valgfritt å angi telefonnummer og e-postadresse.

Tiltakshaver

Avsnittet inneholder informasjon om hvem som er tiltakshaver for den ønskede dispensasjonen. Hvis tiltakshaver er en bedrift, så kan søker angi en kontaktperson for bedriften. Det er valgfritt å angi telefonnummer og e-postadresse.

Begrunnelse fra søker

Det er et obligatorisk krav i søknaden at søker skriver en begrunnelse. I skjema blir søker bedt om å beskrive hvorfor det søkes om dispensasjon fra byggegrensen. Søker skal begrunne hvorfor det er nødvendig å plassere tiltaket i strid med byggegrensen og redegjøre for fordeler og ulemper. Ønsket varighet for midlertidig dispensasjon fra byggegrensen må opplyses og begrunnes. Eventuelle andre tillatelser som har betydning for denne søknaden må beskrives og dokumenteres i vedlegg.

Situasjonsplan

Det er et obligatorisk krav i søknaden at det legges ved en situasjonsplan. Situasjonsplanen skal vise plassering av tiltaket det søkes om dispensasjon for, med målsatt avstand til midten av offentlig veg. Situasjonsplanen ligger som et eget vedlegg i tillegg til saksgrunnlaget.

Noen kommuner kan ha andre krav til situasjonsplanen.

Snittegning

Det er valgfritt å legge ved en snittegning. Søker får opplyst i veiledningen at snittegning skal legges ved når det søkes det om mur, støygjerde, terrengendring etc.

Behandlingsrutiner for søknader om dispensasjon fra byggegrense hos Statens vegvesen og kommunene

Statens vegvesen kan gi dispensasjon fra byggegrense mot riks- og fylkesveg i uregulerte områder uten juridiske bestemmelser om byggegrenser i kommune(del)plan.

Søknad om dispensasjon fra byggegrensen mot riksveg behandles i samsvar med [NA-rundskriv nr. 98/20 Retningslinjer for vegkontorenes behandling av byggegrensesaker](#). Retningslinjen legges også til grunn for fylkesveger dersom fylkeskommunen ikke har vedtatt egne retningslinjer.

Kommunen kan gi dispensasjon fra byggegrense mot kommunal veg. Kommunen kan gi dispensasjon fra byggegrensen mot riks- og fylkesveg i områder med reguleringsplan og der kommune(del)plan har juridiske bestemmelser om byggegrenser. Statens vegvesen skal få mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon.

For søknader om dispensasjon fra byggegrense mot kommunal veg har de enkelte kommuner egne retningslinjer for dette. Disse vil vanligvis finnes på kommunenes egne hjemmesider.

Statens vegvesen